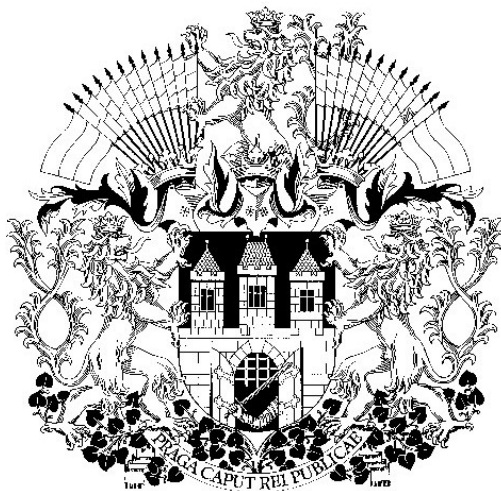

MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

**KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY**

Připravili:

Poradní sbor primátora hl. m. pro oblast kulturní a grantové politiky

a

OKP MHMP

2010

**KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY**

OBSAH

I. ÚVOD	3
II. PRAHA – KULTURNÍ METROPOLE SVĚTOVÉHO VÝZNAMU	3
1. Subjekty kulturního dění v Praze	4
2. S.W.O.T. analýza kulturní politiky hl. m. Prahy	5
III. VÝCHODISKA KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY HL.M. PRAHY	5
1. Vybrané pojmy a definice	5
2. Obecné důvody pro podporu kultury a umění	6
3. Obecná východiska, cíle a zásady Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy	7
IV. DLOUHODOBÉ ZÁSADY KULTURNÍ POLITIKY MĚSTA PRAHY	9
V. PRIORITY KULTURNÍ POLITIKY PRAHY 2010 – 2015	10
VI. NÁSTROJE KULTURNÍ POLITIKY	10
1. Politické orgány systému kulturní politiky města	10
2. Expertní poradní orgány v oblasti kultury	11
3. Finanční nástroje kulturní politiky	11
VII. ZÁVĚR	14

I. ÚVOD

Koncepce kulturní politiky HMP je otevřeným dokumentem a předpokládá pravidelnou aktualizaci. Formuluje základní principy, obecné cíle, nástroje, střednědobé záměry a priority kulturní politiky města. Vznikala v průběhu let 2005 – 2006 a byla aktualizována v roce 2009 na základě hledisek, ke kterým v oblasti kultury přihlížejí orgány Evropské unie a které uplatňuje Ministerstvo kultury České republiky.

II. PRAHA – KULTURNÍ METROPOLE SVĚTOVÉHO VÝZNAMU

Hlavní město Praha (dále HMP) je jedním z nejstarších politických, hospodářských a kulturních center střední Evropy a zemskou i státní metropolí s nepřerušenou kontinuitou centrálních a správních funkcí. Její význam vždy přesahoval hranice země i středoevropského regionu a v nejvýznamnějších obdobích měl celoevropský a světový rozměr.

Významu Prahy odpovídá úroveň i četnost jejích historických památek i živého umění. Prahou prošel a prochází bezpočet významných osobností evropské historie a kultury, které město od svého vzniku přitahovalo. Během tisíce let vzniklo nejen jedinečné památkové bohatství města, ale také jeho nezaměnitelná atmosféra, kolorit, genius loci, který i přes tlak moderních inovací a přes invazi turistického průmyslu činí dodnes z Prahy jedno z nejpůsobivějších měst kontinentu. Praha může dnes i v budoucnu těžit ze své kulturní jedinečnosti. Je jednou z mála metropolí světa, kde se zachovaly velké autentické soubory staveb všech slohů, kterými prošla Evropa za posledních tisíc let. Množstvím dochovaných historických památek, zachovalou středověkou urbanistickou dispozicí městského jádra a jedinečnou prostorovou konfigurací v krajině s dominantou Pražského hradu patří Praha k nejkrásnějším, historicky nejcenějším a turisticky nejatraktivnějším metropolím.

Praha byla místem, kde se setkávaly a prolínaly kultury, v moderní historii především česká, německá a židovská. Dějiny Prahy, pomineme-li pravěké a raně středověké osídlení před vlastním vznikem města, se rozvíjejí již tisíc sto let. Praha byla od 9. století zemským a státním centrem a dospěla několikrát až k postavení metropole středověké a raně novověké Svaté římské říše. Od počátku 18. do konce 19. století byla provinčním centrem. Roku 1918 se znovu stala hlavním městem samostatného státního útvaru. Spolu s ním prošla obdobími rozkvětu a pádu, nadějí a zklamání, svobody, okupace, osvobození, totality a návratu demokracie.

Dnes je Praha znovuprobuzenou státní metropolí se zvolna slábnoucím břemenem nedávné minulosti. Důsledkem minulých dob je nevyváženost sociálního a kulturního vědomí Pražanů. Po dlouhém období jednostranně usměrňovaného kulturního vývoje se však Praha opět nachází v multikulturním kontextu.

Hodnota historického dědictví a síla tradice zavazují dnešní generaci Pražanů a především odpovědné představitele města, aby udrželi a pokud možno posílili jedinečné postavení Prahy jako uznávané kulturní metropole střední Evropy. Aby uchovali památky a tradice minulosti a vytvořili prostor a podmínky pro vznik nových hodnot ve všech oblastech a odvětvích umění a kultury, a to v politických, ekonomických i sociálních podmínkách společnosti po roce 1989, které přinášejí nové podněty, otázky a problémy. Vzhledem ke svému metropolitnímu postavení Praha významně spoluprezentuje kulturu státu, proto se na zajištění umění a kultury hlavního města mají podílet i státní orgány.

Turistický průmysl však zvyšuje rizikové faktory, jako je ztráta autenticity a tradiční atmosféry (Královská cesta), přetížení centra města dopravou a pohybem příliš velkého množství lidí nebo ztráta obytného charakteru historických čtvrtí a jejich přeměna v hotelová a kancelářská centra.

Ve specifických podmínkách hl. m. Prahy působí vedle organizací zřizovaných zejména Ministerstvem kultury ČR, hlavním městem Prahou a městskými částmi široké spektrum dalších subjektů, uměleckých spolků, sdružení a jiných nevládních organizací a podnikatelských subjektů. Struktura a počet těchto institucí i jednotlivců, kteří vytvářejí celkovou bohatou kulturní nabídku v hl. m. Praze, je proměnlivá. Místa některých tradičních kulturních institucí mění průběžně povahu své kulturní činnosti, např. bývalá kina se stávají divadly nebo kluby s pestrou nabídkou uměleckých žánrů. I v relativně stabilní infrastruktuře výtvarné oblasti hl. m. Prahy vzniklo několik nových významnějších soukromých galerií, které se rozhodly sledovat aktuální výtvarné trendy. Pro velký počet nelze ani vyčíslit množství hudebních aktivit ani místa, na kterých jsou v hl. m. Praze realizovány. Kromě toho hl.m. Praha také příkladně pečuje o veřejné knihovny.

Praha chce být i dále turisticky atraktivním městem, dynamicky se rozvíjejícím centrem podnikání a obchodu, kulturní metropolí, městem, se kterým se jeho obyvatelé identifikují, městem, které by mohlo být považováno za jedno z kulturních center Evropy, městem podněcujícím fantazii a tvůrčí aktivitu svých obyvatel i návštěvníků. Ambicí Prahy je prosadit se jako město památek i inspirativní živé kultury, jako město festivalů, výstav, kongresů, veletrhů, město informovaných občanů a návštěvníků.

1. Subjekty kulturního dění v Praze

Praha jako metropole České republiky má v oblasti kultury specifické postavení. Z hlediska právního, ekonomického a organizačního zde existují:

- kulturní subjekty zřízené či založené městem,
- kulturní subjekty zřízené či založené státem,
- soukromé subjekty v oblasti kultury,
- zahraniční kulturní instituce,
- samostatní umělci a skupiny umělců.

Hlavní město Praha poskytuje každoročně přibližně 5% rozpočtu na podporu kultury včetně oprav nemovitých kulturních památek, církevních objektů a na další investice v oblasti kultury. Těžištěm současné strategické koncepce města pro oblast kultury a umění jsou:

- neinvestiční a investiční příspěvky kulturním organizacím zřizovaným městem,
- grantový systém,
- partnerství při pořádání kulturních akcí,
- finanční příspěvky městským částem,
- dary.

2. S.W.O.T. analýza kulturní politiky hl. m. Prahy

Silné stánky (S. – Strengths)	Slabé stránky (W. – Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> Silná kulturní tradice, neopakovatelný pražský „genius loci“ a kulturně vyspělí obyvatelé města Množství kvalitních kulturních projektů v Praze Vysoký objem financí vynakládaných na kulturu Transparentní grantový systém s rozhodující účastí odborníků na výběru projektů Rozsáhlá partnerská činnost města Tradice a význam pražských kulturních institucí Široké využití městských objektů, veřejných prostor a prostranství, reklamních prvků a tiskovin při realizaci kulturních projektů Možnosti nefinanční podpory kulturních projektů Dobré organizační a odborné zázemí orgánů veřejné správy v oblasti kultury 	<ul style="list-style-type: none"> Schopnost kultury absorbovat libovolný objem finančních prostředků Nemožnost vytvořit model podpory kultury, který by vyhovoval všem subjektům působícím v kultuře Nemožnost uplatnit výhradně objektivní kritéria při posuzování rozpočtů kulturních a grantových projektů Omezené finanční možnosti pro realizaci vlastních kulturních projektů hl. m. Prahy Malá provázanost a koordinace finančních zdrojů hl. m. Prahy, městských částí, Evropské unie a Ministerstva kultury ČR Vícezdrojové financování
Příležitosti (O. – Opportunities)	Hrozby (T. – Threats)
<ul style="list-style-type: none"> Zlepšení komunikace s uměleckou obcí Uvedení nového grantového systému a kulturní politiky města do praxe Realizace projektů na území Prahy bez grantové podpory, případně podpořených pouze nefinanční formou Potenciál pro intenzivní propagaci města i směrem do zahraničí Posílení kontrolních mechanismů při využívání veřejných prostředků v oblasti kultury 	<ul style="list-style-type: none"> Nedocnění či přecenění objemu a struktury vynakládaných prostředků Vyšší míra subjektivního pohledu na realizaci kulturní politiky u části kulturní obce Nedostatečné využití kulturních projektů k propagaci města Nedostatečná komunikace mezi veřejnou správou a kulturní obcí při transformaci příspěvkových organizací města

III. VÝCHODISKA KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY HL.M. PRAHY

1. Vybrané pojmy a definice

V koncepci kulturní politiky hl. m. Prahy a v navazujících realizačních dokumentech¹ jsou použity pojmy běžně užívané příslušnými orgány Evropské unie a Ministerstvem kultury ČR.

Koncepce kulturní politiky hlavního města Prahy (dále KKP) je soustavou cílů, zásad, nástrojů a pravidel, kterými se řídí samosprávné orgány při rozdělování finančních a dalších prostředků, jimiž lze podpořit kulturní instituce či jiné konkrétní subjekty působící v oblasti kultury a umění.

KKP se vyhýbá pojmům „**komerční**“ a „**nekomerční**“. Analogické pojmy „**ziskový**“ a „**neziskový**“ jsou používány jen v neutrálním ekonomickém významu a odpovídají anglickým pojmům „**for profit**“ a „**not for profit**“: neziskové projekty spotřebovávají veškerý případný zisk pro svůj další rozvoj.

Grantem se rozumí forma účelové dotace vázané na konkrétní kulturní projekt nebo subjekt. Opírá se o Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, který v rámci samostatné působnosti města stanovuje podle § 16, péči v souladu s místními předpoklady a místními

¹ Například v Grantovém systému hl. města Prahy, v Návrhu transformace příspěvkových organizací apod.

zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů – mj. celkového kulturního rozvoje. Současně se i opírá o Zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který v § 2 definuje veřejné kulturní služby, které spočívají ve zpřístupňování umělecké tvorby a kulturního dědictví veřejnosti a v získávání, zpracování, ochraně, uchování a zpřístupňování informací, které slouží k uspokojování kulturních, kulturně výchovných nebo kulturně vzdělávacích potřeb veřejnosti.

Kulturou se rozumí souhrn hmotných a nehmotných (duševních) statků vytvořených lidstvem v průběhu dějin (tzv. kulturní dědictví), dynamický systém hodnot a aktivit, které vznikají na základě uspokojování lidem vrozených kulturních či uměleckých potřeb.

Pojem **umění** je součástí pojmu kultura, umění je individuálním procesem tvorby a vnímání estetických hodnot, a zároveň formou společenského vědomí.

Uměleckou tvorbou se rozumí ryze osobní projev jednotlivce jak ve fázi vlastní tvorby, tak při jejím přijímání a vnímání. Tím, že působí na široký okruh lidí, stává se i veřejným statkem. Proto jsou umění a kultura vnímány u nás i v zahraničí jako oblast, která si zasluhuje systematickou podporu orgánů veřejné správy.

Členění kultury vychází z metody, aktuálně používané v ostatních zemích Evropské unie (aktuálně performing arts, kulturní dědictví, literatura, visual arts). Používání totožných pojmů s totožným obsahem je nezbytným předpokladem pro kombinaci domácích a evropských zdrojů na podporu kultury. Každá z těchto oblastí obsahuje řadu podskupin, které teprve pokrývají jednotlivé obory, druhy, žánry tak, jak s nimi pracuje např. grantový systém.

2. Obecné důvody pro podporu kultury a umění

Kultura pomáhá formulovat myšlenky a názory, reflektuje společenské a estetické fenomény a poskytuje prostor pro vyjádření individuálních postojů. Pozitivně se projevuje ve vzdělanosti obyvatel města, sehrává nenahraditelnou roli při prezentaci Prahy na mezinárodních fórech, je důležitým marketingovým nástrojem a v neposlední řadě ekonomickým a sociálním stimulem. Kultura zvyšuje kvalitu života a přispívá k stabilitě společnosti, regeneruje ji, zhodnocuje a zvyšuje lidské poznání, utváří životní styl, napomáhá sebepoznání a sebeidentifikaci člověka. Je zdrojem zábavy a náplní volného času, zlepšuje duševní zdraví občanů, přitahuje mladé lidi a chrání je před negativními vlivy a různými druhy chorobných závislostí. Je zároveň prevencí vzniku sociálněpatologických jevů – jako například rasové a národnostní nesnášenlivosti a netolerance vůči handicapovaným, nemocným, seniorům, menšinám.

Pozitivní vliv kultury a umění na společnost se promítá a město ho směřuje především do těchto oblastí:

- pozitivní vliv umění na estetické cítění
- vzdělávání a osvěta;
- spoluvytváření kvalitního prostředí „veřejného prostoru“ pro obyvatele a návštěvníky města;
- zvyšování kvality občanské společnosti a demokracie, prevence proti vzniku sociálně patologických jevů;
- rozvíjení etických hodnot v souladu s evropskými a světovými kulturními tradicemi;
- rozvíjení životního stylu;
- podpora identity a prestiže města (regionu, země), významný městotvorný prvek;
- marketing a propagace města v zahraničí;

- ekonomika (kultura ovlivňuje ekonomiku a zároveň sama představuje samostatné a významné ekonomické odvětví)²;
- sociální sféra (zaměstnanost v kultuře a v navazujících službách, vliv na sociální vztahy, náladu obyvatel atd.);
- cestovní ruch a kulturní a kongresová turistika.

3. Obecná východiska, cíle a zásady Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy

1. KKP nemá ambici kulturu či umění řídit, chce však vytvářet dlouhodobě vhodné podmínky pro přirozený rozvoj umění a kultury, tedy pro vznik, trvání i zánik konkrétních aktivit, a pro svobodné naplnění kulturních potřeb obyvatelů a návštěvníků hl. m. Prahy. Hlavním nástrojem naplnění deklarovaného úmyslu je systém podpor subjektů a aktivit z městského rozpočtu, a to formou přímého financování, příspěvku v rámci partnerství nebo grantového příspěvku.
2. Cílem KKP je vytvořit přirozené konkurenční prostředí, v němž mohou koexistovat nejrozličnější aktivity v nejširším spektru druhů a žánrů umění, a v nejširším spektru produkčních modelů (aktivity volnočasové, neziskové, ziskové). Diverzifikace je v souladu s principy demokratické společnosti a v souladu s historickým vývojem kultury a umění na území HMP jedním z hlavních principů pražského kulturního a uměleckého prostředí.
3. HMP ustupuje od dosavadní široce pojaté role přímého provozovatele a zřizovatele kulturních subjektů do pozice podporovatele nezávislých kulturních subjektů. A to ze dvou důvodů: Větší díl zodpovědnosti za kulturu a umění má v souladu se situací ve státech EU přebírat občanská společnost. Pouze existence samostatných, za sebe ve všech směrech zodpovědných a samostatně hospodařících subjektů může vytvořit přirozené existenční a konkurenční prostředí, proto jednou z priorit KKP je pokračování a dokončení transformace většiny příspěvkových organizací HMP Prahy na jiné formy právní existence.
4. Na přípravě a realizaci KKP se podílejí politická i odborná grémia: volené politické orgány jsou jediné oprávněné rozhodnout o nakládání s veřejnými finančními i jinými prostředky, podklady pro jejich politické rozhodnutí poskytují poradní odborná grémia (experti, grantové komise apod.), jimž nepřísluší vlastní rozhodování. Úlohy politiků a expertů nelze zaměňovat, je nanejvýš žádoucí jejich trvalý dialog, jehož forma je vymezena v příslušných realizačních dokumentech.³ Nedílnou součástí tohoto procesu je též důsledná kontrola hospodárnosti a transparentního vynakládání poskytnutých finančních prostředků. Odborným grémiem HMP je Poradní sbor Rady HMP pro kulturu.
5. Hl. m. Praha uplatňuje trvalý zájem o rozvoj kultury a umění diferencovaně, proto rozlišuje:
 - aktivity, které zřizuje (či jinak občanům a návštěvníkům města zajišťuje), neboť patří ke kulturnímu standardu evropských metropolí;
 - aktivity, které přímo (finančně, prostory, prostředky PR města) i nepřímo (odbornou péčí) podporuje, neboť vyjadřují jeho kulturně politické cíle;

² Projevuje se v odvětvích hudebního, filmového a zábavního průmyslu, cestovního ruchu a kongresové turistiky atd. Kultura nemalou měrou podněcuje kreativitu a inovativnost v ostatních sférách společnosti a stimuluje nová ekonomicky progresivní odvětví. Nezanedbatelné jsou multiplikační efekty kulturních činností, které se projevují v rozmachu navazujících podnikatelských aktivit a služeb. Jakožto součást ekonomického systému působí kultura na zvýšení zaměstnanosti, má podíl na tvorbě hrubého domácího produktu a má vysokou míru přidané hodnoty.

³ Zejména Grantový systém hl. m. Prahy na léta 2010-2015, a Transformační proces příspěvkových organizací hl. m. Prahy v oblasti kultury, oba z roku 2009.

- aktivity, jejichž existenci umožňuje příznivým legislativním a ekonomickým prostředím, neboť přispívají k mnohotvárnosti kulturního dění;
 - aktivity, které toleruje, zpravidla z oblasti kulturního průmyslu a byznysu;
6. Diferencovaný přístup k aktivitám a jejich nositelům vyjadřuje hl. m. Praha prostřednictvím:
- a/ čtyř vzájemně prostupných kategorií⁴ v oblasti umění a kultury:
 - městem přímo zřizované a financované organizace („páteří systém městské kultury“)
 - víceletá podpora kontinuální a opakující se činnosti subjektů v objektech ve vlastnictví městských prostor HMP⁵;
 - víceletá podpora kontinuální a opakující se činnosti/akce v ostatních objektech (víceleté granty);
 - roční granty/projektové financování (jednoletá podpora jednotlivých projektů a činností, včetně neprofesionálního umění),
 - b/ programu partnerství hl.m.Prahy při pořádání akcí v oblasti kultury, cestovního ruchu, sportu, volného času a volného času dětí a mládeže.⁶
 - c/ programu podpory památkové péče a cestovního ruchu formou grantů a partnerství.⁷
7. Rozhodování o podpoře subjektů a aktivit z městského rozpočtu musí být transparentní, věcné, a musí podléhat veřejné kontrole. Sestává z kritérií uměleckých (umělecká kvalita), ekonomických a společenských (potřeba aktivit a subjektů pro HMP). Umělecká kvalita není přímo parametricky změřitelná, lze ji hodnotit pouze zprostředkovaně vyhodnocením závěrů umělecké kritiky, případně uplatněním pomocných kritérií (zájem veřejnosti, návštěvnost, zájem v zahraničí, publicita atd.). Veškeré podpořené činnosti a projekty musí projít následnou evaluací zaměřenou na splnění deklarovaných kulturních a uměleckých cílů a na ekonomickou efektivitu.
8. Systém podpory kultury a umění HMP je otevřený všem žadatelům bez ohledu na jejich právní subjektivitu, tedy všem aktivitám neziskových organizací, kulturních institucí a dalším fyzickým a právnickým osobám, které pracují v různých oblastech kulturních činností a jsou v kontaktu s institucemi a občany HMP. Příspěvek města může pokrývat náklady pouze do výše vyrovnaného rozpočtu projektu. Tato zásada se vztahuje na podpořený projekt, nikoli na celý hospodářský výsledek subjektu, který projekt podává - v tomto smyslu je navrhovaný model podpory dostupný i ziskovým subjektům.
9. Vzhledem k významu umění a kultury pro pražskou metropoli HMP přiděluje do oblasti kultury zhruba 5% svého rozpočtu.
10. Vzhledem k celospolečenskému významu pražské kultury bude HMP usilovat o realizaci vícezdrojového financování vybraných subjektů zejména v dohodě se státem (ministerstvem kultury).

⁴ Podrobné vymezení kategorií obsahuje Grantový systém hl. m. Prahy na léta 2010-2015, a Transformační proces příspěvkových organizací hl. m. Prahy v oblasti kultury, oba z roku 2009.

⁵ Majetek, se kterým HMP i disponuje, tj. ten, který není svěřen městským částem.

⁶ Podrobnosti vymezují pravidla stanovená Výborem pro kulturu a volný čas Zastupitelstva hl.m. Prahy.

⁷ Podrobnosti vymezují pravidla stanovená Výborem ochrany památek a cestovního ruchu Zastupitelstva hl.m.Prahy.

IV. DLOUHODOBÉ ZÁSADY KULTURNÍ POLITIKY MĚSTA PRAHY

Zastupitelstvo HMP přijetím tohoto dokumentu deklaruje trvalý zájem o rozvoj a podporu kultury a umění v Praze a zavazuje orgány samosprávy rozhodovat v souladu s těmito dlouhodobými zásadami:

- Praha chce být v nejlepším slova smyslu otevřeným kulturním městem, které respektuje svou tradici, využívá historického potenciálu a současně vytváří podmínky pro nové inspirace, trendy a formy kulturního života a umělecké tvorby.
- Praha podporuje odpovídajícími prostředky a způsoby kulturu v nejširším spektru jejích projevů, uměleckých druhů, žánrů a produkčních způsobů. Podporuje přirozené liberální prostředí, v němž mohou koexistovat všechny aktivity (volnočasové, nonprofitní, profitní).
- Praha zřizuje instituce páteřního systému kultury, je zakladatelem kulturních subjektů a vytváří instituty, jejichž prostřednictvím ovlivňuje zachování pestrosti a rozmanitosti způsobů kulturního života obce i otevřenost novým trendům v kultuře a umění.
- Praha přednostně podporuje ty kulturní projekty a subjekty, jejichž vznik a fungování není schopen zajistit ziskový neboli podnikatelský sektor.
- Praha přednostně podporuje ty aktivity, u nichž je problematické navázat přetrženou kontinuitu, nebo ty, s nimiž by zanikla jedinečná, přitom stále živá a aktuální forma uměleckého vyjádření či kulturní tradice.
- Praha stimuluje a podporuje tvůrčí uměleckou činnost a zpřístupnění výsledků umělecké tvorby občanům a návštěvníkům města.
- Praha prezentuje pražskou kulturu v zahraničí a podporuje rozvíjení mezinárodní kulturní spolupráce.
- Praha podporuje provázanost kultury a umění se souvisejícími oblastmi, jako je marketing města, rozvoj mezinárodních vztahů, ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch a kongresová turistika.
- Praha podporou kultury vyjadřuje zájem na dalším rozvoji občanské společnosti. Odpovědné orgány města podporují aktivnější práci s veřejností, občanskými sdruženími, nadacemi a nadačními fondy s cílem získat zpětnou vazbu účinnosti kulturní politiky a pružně reagovat na nové podněty.

V. PRIORITY KULTURNÍ POLITIKY PRAHY 2010 - 2015

Vedeno obecnými cíli a dlouhodobými zásadami kulturní politiky stanovilo HMP pro období 2010-2015 následující priority a konkrétní úkoly:

1. Ochrana kulturního dědictví hl. m. Prahy, zejména ochrana a opravy nemovitých i movitých kulturních památek, ochrana a další kultivace cenného prostoru Pražské památkové rezervace, péče o další cenné historické budovy a památky, pomoc při ochraně a opravách církevních kulturních památek a objektů náboženských společností. Osvěta a propagace na podporu kulturního dědictví. Ochrana a opravy památkových objektů vedoucích k většímu rozproštění zájmu turistů i obyvatel města mimo nejnavštěvovanější turistické oblasti (Královská cesta).
2. Podpora nejširšího spektra umělecké tvorby a kultury v rámci nového dotačního systému HMP.
3. Provedení druhé etapy transformace příspěvkových organizací HMP v oblasti kultury.⁸
4. Evaluace nového dotačního systému HMP a jeho finanční zajištění. Zejména pak vymezení sfér vlivu mezi grantovým systémem a partnerstvím HMP; ustanovení Poradního sboru primátora hl.m. Prahy pro oblast kultury; zavedení a precizování evaluace všech městem podporovaných aktivit.
5. Rozvoj vícezdrojového financování pražské kultury a umění (granty a partnerství hl. m. Prahy, sponzoring, fondy Ministerstva kultury ČR a další finanční zdroje v působnosti státu, fondy Evropské unie, granty a jiné formy podpory městských částí, vlastní zisk a zdroje, podpora ze strany specializovaných neziskových organizací – nadací a fondů, podpora poskytnutá zahraničními zastoupeními a kulturními středisky atd.).
6. Hledání nových forem podpory kulturních aktivit nefinanční povahy (iniciování legislativních úprav, úlev, udělení cen apod.).
7. Podpora nabídky kulturního vyžití dětí a mládeže.
8. Podpora kulturních počinů, jež pomáhají integraci menšin a zapojují menšiny do aktivního kulturního dění v Praze.
9. Podpora kulturních projektů ve veřejných prostorech (site specific, obchodní domy, nákupní centra, nádraží apod.).
10. Podpora kulturních projektů pomáhajících pozitivnímu rozvoji cestovního ruchu v Praze zejména v době mimo hlavní turistickou sezónu.
11. Podpora otevřené interaktivní informovanosti a diskuse veřejnosti o podobě, povaze a výsledcích pražské kultury (např. o významných kulturních projektech, o koncepčních a zásadních architektonických návrzích či soutěžích).

VI. NÁSTROJE KULTURNÍ POLITIKY

1. Politické orgány systému kulturní politiky města

Jsou definovány zákonem o hlavním městě Praze:

- **Zastupitelstvo hlavního města Prahy** stanovuje základní strategické cíle v oblasti kultury a podmínky pro její fungování v hlavním městě Praze zejména formou zásad stanovených ve Strategickém plánu hlavního města Prahy a schválením Koncepce kulturní politiky hlavního města Prahy. Zastupitelstvo hlavního města Prahy schvaluje rozpočet hl. m. Prahy; schvaluje granty ve výši nad 200 000,- Kč a finanční podporu

⁸ Podrobnosti stanovuje materiál Transformační proces příspěvkových organizací hl.m. Prahy v oblasti kultury, 2009.

formou partnerství a darů nad 2 miliony Kč . Zastupitelstvo hl.m. Prahy rozhoduje o transformaci příspěvkových organizací hl. m. Prahy v oblasti kultury.

- **Rada hlavního města Prahy** navrhuje Zastupitelstvu hl. m. Prahy základní strategické cíle v oblasti kultury. Rada hlavního města Prahy vyhláší granty v oblasti kultury, schvaluje granty v oblasti kultury ve výši do 200 000,- Kč a finanční podporu formou partnerství a darů do 2 milionů Kč a navrhuje Zastupitelstvu hl.m. Prahy udělení grantů v oblasti kultury ve výši nad 200 000,- Kč a poskytnutí finanční podpory formou partnerství a darů nad 2 miliony Kč. Vypracovává návrhy transformace příspěvkových organizací hl. m. Prahy v oblasti kultury. Klíčovými představiteli hl. m. Prahy odpovědnými za oblast kultury jsou primátor hl. m. Prahy a příslušný člen Rady hl. m. Prahy.
- **Výbor pro kulturu a volný čas Zastupitelstva hl.m. Prahy** předkládá svá stanoviska a návrhy Zastupitelstvu hlavního města Prahy, popřípadě Radě hlavního města Prahy. Výbor posuzuje vyhlášení grantových témat a doporučuje Radě hl.m. Prahy a Zastupitelstvu hl.m. Prahy složení grantových komisí, schválení kulturních grantů a poskytnutí finanční podpory formou partnerství v oblasti kultury a volného času. Zabývá se také transformací příspěvkových organizací hl.m.Prahy v oblasti kultury.
- **Výbor ochrany památek a cestovního ruchu Zastupitelstva hl.m.Prahy** předkládá svá stanoviska a návrhy Zastupitelstvu hlavního města Prahy, popřípadě Radě hlavního města Prahy. Výbor doporučuje Radě hl.m. Prahy a Zastupitelstvu hl.m. Prahy schválení grantů v oblasti památkové péče a cestovního ruchu a poskytnutí finanční podpory formou partnerství v oblasti cestovního ruchu.

2. Expertní poradní orgány v oblasti kultury

Definuje je Koncepce kulturní politiky HMP a z ní odvozené realizační dokumenty:

- **Komise Rady hlavního města Prahy pro udělování grantů v oblasti kultury a umění** posuzuje žádosti o udělení grantů v oblasti kultury a navrhuje udělení grantů v oblasti kultury Radě hl. m. Prahy.
- **Poradní sbor primátora hl.m. Prahy pro oblast kultury** je koncepčním orgánem kulturní politiky hl. m. Prahy, doporučuje a připomínkuje klíčová rozhodnutí v oblasti kulturní politiky, zejména posuzuje a doporučuje koncepční rozhodnutí (navrhuje dotační systém a jeho úpravy, zásady Koncepce kulturní politiky, zařazení subjektu do kategorie městem přímo zřizovaných a financovaných organizací), vyjadřuje se k zásadním zakázkám HMP v oblasti kultury. Podle potřeby ho svolává primátor hl.m. Prahy.

3. Finanční nástroje kulturní politiky

Praha vynakládá ročně na kulturu částku převyšující jednu miliardu korun, což představuje téměř 5 % celkového rozpočtu města. I když by oblast kultury byla schopna absorbovat větší objem prostředků, je podíl rozpočtu vynakládaný ročně na kulturu vysoký a ob stojí ve srovnání se světovými metropolemi.

Financování kultury z prostředků hlavního města Prahy zahrnuje plnou škálu oblastí kultury a uměleckých druhů a žánrů jak podle aktuálního členění používaného v zemích EU (performing arts, kulturní dědictví, literatura, visual arts), tak financování široké škály oblastí kultury v tradičním dělení na divadlo, tanec, hudba, výtvarné umění, literaturu a knihovny, film, folklor atd.

Předpokládá se tato struktura výdajů:

- **Financování institucí zřizovaných hlavním městem Prahou**
 - Jedná se o městem přímo zřizované a financované organizace („pátevní systém městské kultury“). Do tohoto způsobu financování je zahrnuto i financování uměleckých škol a domů dětí a mládeže zřizovaných hlavním městem Prahou, které se věnují výchově a vzdělání jakož i vlastní bohaté kulturní a umělecké činnosti. Tento druh financování bude zahrnovat investiční i neinvestiční příspěvky.
- **Projektové financování**
 - Praha v omezené míře realizuje vlastní kulturní projekty (např. Lucemburská Praha, Praha Mozartovy doby, Praha – Vídeň, 650 let Karlova mostu aj.). Forma partnerství hlavního města Prahy při pořádání kulturních akcí jiných subjektů má pouze omezený význam a potenciál. Poskytování grantů ani jiné nástroje kulturní politiky nemohou zcela nahradit efektivitu vlastních projektů města. Proto hl. m. Praha bude věnovat větší pozornost vlastním projektům (např. tematické výstavy, architektonické soutěže).
- **Granty**
 - Systém grantů je nejprogresivnějším prvkem kulturní politiky města. Poskytování víceletých grantů se soustředí zejména na prioritní projekty, na projekty a činnost subjektů působících v kultuře, které zásadním způsobem obohacují kulturní život města. Poskytováním jednoletých grantů a grantů na jednotlivé projekty bude hl. m. Praha pomáhat zajištění pestré kulturní nabídky v Praze. Granty zahrnují oblast umění (prostředky na činnost včetně souvisejících investic⁹), obnovy a ochrany nemovitých kulturních památek i objektů církví a náboženských společností. Součástí grantového schématu jsou i celoměstské programy podpory aktivit národnostních menšin.
- **Partnerství**
 - Partnerství je důležitým nástrojem, jak finančně podpořit společné kulturní aktivity hlavního města Prahy a dalších subjektů působících v pražské kultuře. Formou partnerství budou podporovány pravidelné významné festivaly, přehlídky, soutěže a výstavy, pražské kulturní a umělecké ceny, mezinárodní kulturní projekty, tematicky prioritní projekty a volnočasové aktivity a vybrané projekty v oblasti cestovního ruchu.
- **Cena hlavního města Prahy a Kulturní počin roku.¹⁰**
 - Finanční příspěvek za mimořádný přínos kulturnímu dění v Praze může být udělen i zpětně, podmínkou není grantová žádost ani jiná předchozí formální spolupráce s městem Prahou.
- **Dary**
 - Z prostředků hl. m. Prahy budou hrazeny i jednorázové kulturní projekty či podpora k jejich realizaci, které nemohou být zahrnuty do grantového a partnerského rámce (např. umístění soch, plastik či pamětních desek, vydání specifických knižních titulů, tlumočení mezinárodních akcí.).

⁹ Investicemi se v tomto případě rozumí nezbytné náklady na obnovu či rekonstrukci budov a jejich vnitřního zařízení. Návrh na tyto investice obsahuje také Transformační proces příspěvkových organizací hl.m. Prahy v oblasti kultury, 2009.

¹⁰ Ceny udělované na základě Zákona o Praze, § 10 odst. 3: hl.m.Praha může za významná umělecká, vědecká a jiná díla mající vztah k hlavnímu městu Praze udělovat ceny hlavního města Prahy.

- **Investice**
 - Zejména investice na rekonstrukce divadelních budov a další divadelní infrastruktury, koncertní sály, jakož i na významné památkové objekty.
- **Propagace pražské kultury a památek**
 - Jedná se o různé formy propagace (např. v Listech hl. m. Prahy, při prezentaci hl. m. Prahy na prestižních veletrzích a výstavách, včetně mezinárodních veletrhů cestovního ruchu), prezentace pražské kultury na reklamních plochách aj.
- **Účelové prostředky poskytnuté městským částem**
 - Finanční příspěvky městským částem zejména na celopražsky významné projekty (např. údržba soch a plastik v Pražské památkové rezervaci, rozšíření knihovního fondu veřejných knihoven, celopražsky významné umělecké projekty, opravy a rekonstrukce kulturních domů, kulturních informačních center).

VII. ZÁVĚR

Koncepce kulturní politiky vychází z předpokladu, že celkový objem finančních prostředků vynakládaných na kulturu z rozpočtu hl. m. Prahy zůstane do budoucna přinejmenším zachován. Předpokládá se ovšem důsledná změna struktury takto vynakládaných prostředků, spojená zejména s transformací příspěvkových organizací a s růstem významu podílu grantové podpory.

Orgány HMP zváží i další možnosti podpory kultury, např. formou výhodných pronájmů, nabídky prostor, které jsou majetkem hl. m. Prahy, pro kulturní využití, případně udělování stipendií.

HMP disponuje i dalšími nefinančními nástroji, jimiž lze kulturu podpořit, např. propagačními možnostmi, marketingovými nástroji, know-how v oblasti public relations a majetkem hl. m. Prahy, který může být vhodně využit ke kulturním účelům.

Významným prvkem kulturní politiky města a kulturního života metropole je zahraniční spolupráce v kulturní oblasti. Mezinárodní spolupráce se odehrává jak na úrovni společných kulturních projektů s partnerskými městy hl. m. Prahy, tak podporou mezinárodních kulturních akcí, festivalů a výstav. Zahraniční spolupráce v oblasti kultury významně přispívá k obohacení kulturní nabídky v metropoli.

Systém a nástroje financování kultury v hl. m. Praze musí zůstat otevřené a pružné, aby mohly reagovat na aktuální dění v pražské kultuře a na kulturní potřeby Pražanů. Nástroji kulturní politiky města tak mohou být kupř. konkrétní městské zakázky (např. na sochy na veřejných prostranstvích, architektonické řešení významného prostoru).

Předpokladem pro uplatnění finančních nástrojů je také součinnost s jednotlivými městskými částmi v oblasti podpory kultury, jakož i systém spolufinancování či hledání možností vícezdrojového financování kulturních projektů, včetně finančních zdrojů státu a Evropské unie.

V roce 2014 zajistí Rada HMP standardní přípravu a schválení Koncepce kulturní politiky HMP na léta 2016-2020.